

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Καμία επιθετική ενέργεια ή πληροφοριακή εκστρατεία δεν είναι σε θέση να κλονίσουν την αγάπη του λαού προς την Εκκλησία

Τον δημοσιογράφο Δημήτριο Κισελγιόφ φιλοξένησε στον αέρα της εκπομπής «Εκκλησία και κόσμος» στον τηλεοπτικό σταθμό «Ρωσία 24» της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2013 ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, ο οποίος επιμελείται της εκπομπής και την παρουσιάζει.

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Αγαπητοί αδελφοί και αδελφές, χαίρετε. Παρακολουθείτε την εκπομπή «Εκκλησία και κόσμος». Σήμερα θα μιλήσουμε για το ρόλο της θρησκείας στο σύγχρονο κόσμο, για τον κοινωνικό ρόλο και την σημασία της Εκκλησίας για την κοινωνία. Σήμερα φιλοξενούμε το δημοσιογράφο Δημήτριο Κισελγιόφ. Δημήτριε Κωνσταντίνοβιτς, χαίρετε.

Δ. Κισελγιόφ: Χαίρετε, Σεβασμιώτατε. Και ιδού η πρώτη μου ερώτηση: δε Σας φαίνεται ότι σήμερα η σχέση μεταξύ των παγκόσμιων θρησκειών στον πλανήτη μας αλλάζει και ο χριστιανισμός έγινε πλέον πιο εύτρωτος;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Ο χριστιανισμός έγινε πιο εύτρωτος σε μερικές περιοχές και ιδιαίτερα σε δυο από αυτές: πρόκειται για τη Μέση Ανατολή και την Ευρώπη. Στη Μέση Ανατολή παρατηρούμε τώρα πολύ ανησυχητικές διαδικασίες, οι οποίες δυστυχώς τροφοδοτούνται έξωθεν από ανθρώπους που επιδιώκουν τους συγκεκριμένους πολιτικούς και στρατηγικούς στόχους, αλλά η υλοποίησή τους οδηγεί σε εκτοπισμό του χριστιανισμού από εκείνες τις χώρες, όπου υπήρχε επί αιώνες. Έτι μάλλον πρόκειται για τα ανέκαθεν χριστιανικά εδάφη. Εκεί ήταν όπου εγενήθησαν οι παλαιάφατες Εκκλησίες. Και ιδού σήμερα κινδυνεύει η ίδια η ύπαρξη αυτών των Εκκλησιών. Μιλάμε, π.χ. για τη Συρία, όπου οι ριζοσπαστικές ισλαμιστικές δυνάμεις αγωνίζονται για να πάρουν την εξουσία και θέτουν ως σκοπό τον πλήρη εξαφανισμό του χριστιανισμού. Εκεί, όπου ανέρχονται στην εξουσία, εκδιώχνουν ή εξοντώνουν τους χριστιανούς.

Η Ευρώπη με την λατρεία της πολιτικής ορθότητας και κοσμικής αντίληψης να οδηγούν σε μόνιμες επιθέσεις σε βάρος του χριστιανισμού, σε εξώθηση του χριστιανισμού από το δημόσιο χώρο, σε περιθωριοποίηση της Εκκλησίας και διάκριση σε βάρος των χριστιανών έχει αναδειχθεί σε μια άλλη περιοχή, όπου ο χριστιανισμός είναι εύτρωτος.

Δ. Κισελγιόφ: Δυο οφθαλμοφανή παραδείγματα είναι η Βόρεια Αφρική και η Μέση Ανατολή. Εκεί ο ριζοσπαστικός Ισλάμ χρησιμοποιείται ως όπλο κατά του χριστιανισμού και μάλιστα το βαρβαρικό όπλο, άγριο, αιματηρό, το οποίο οδηγεί σε βασανισμούς, φόνους, εξόντωση των ανθρώπων, χριστιανικών κοινοτήτων, σε καταστροφή των πόλεων. Πως μπορεί ο χριστιανισμός να αντισταχθεί σε αυτή τη βαρβαρότητα;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Ο χριστιανισμός αδυνατεί να απαντήσει με κάποια μορφή βίας. Σε κάθε κακό και βία θα αντιτάσσεται πάντα όπως τα αντιτάχθηκε ο Χριστός.

Δ. Κισελγιόφ: Δηλαδή καλείτε εκατομμύρια χριστιανούς να πάνε να σταυρωθούν;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Δεν τους καλώ να σταυρωθούν, αλλά καμιά φορά η ζωή και οι συνθήκες διαμορφώνονται έτσι, ώστε ο άνθρωπος έχει μια επιλογή: είτε να αποστατήσουν από την πίστη,

είτε να ακολουθήσουν το Χριστό. Αυτή την τελευταία επιλογή έκαναν οι χιλιάδες νεομάρτυρες στη Ρωσική Εκκλησία, οι οποίοι μαρτύρησαν πολύ πρόσφατα.

Δ. Κισελγιόφ: Ως αποτέλεσμα (με συγχωρείτε γι' αυτή την επιπόλαια σχολικού τύπου παρομοίωση) θα εξαφανισθεί ο χριστιανισμός από την υδρόγειο όπως με γομολάστιχα σβήνουν κείμενα από μολύβι, ήταν και δε θα είναι.

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Δε θα το σβήσουν, διότι υπάρχει Θεός, ο Οποίος κατανικά το ανθρώπινο κακό. Αυτός καθοδηγεί και θα εξακολουθεί να καθοδηγεί την Εκκλησία Του. Έχουμε την υπόσχεση του Χριστού, ότι *οι πύλες του άδου ου κατισχύουσιν της Εκκλησίας* (Πρβλ. Ματθ. 16. 18). Είναι η βαθιά μας πεποίθηση ότι η Εκκλησία θα υπάρχει έως της συντελείας του αιώνος. Όταν ολοκληρωθεί η επίγεια ιστορία αυτού του κόσμου, η Εκκλησία θα μετοικήσει σε ένα άλλο κόσμο. Οι άνθρωποι, οι οποίοι υπάρχουν εδώ, θα συνεχίσουν την ύπαρξή τους σε ένα άλλο κόσμο. Δε χωρίζουμε γενικά την επίγεια Εκκλησία από την επουράνια. Η πίστη ήταν εκείνη, η οποία βοήθησε τους μάρτυρες να αντέχουν τα βάσανα και να πάνε να πεθάνουν: ήξεραν ότι το τέλος της ζωής δεν έρχεται με το θάνατο.

Από ιστορικής απόψεως τα εδαφικά σύνορα των Εκκλησιών και του χριστιανικού κόσμου άλλαζαν. Βλέπουμε ότι τώρα γίνεται τρόπον τινά το ξαναμοίρασμα των συνόρων, διότι υπάρχουν δυνάμεις, που ενδιαφέρονται για την εκδίωξη των χριστιανικών Εκκλησιών από τις περιοχές, όπου υπήρχαν επί αιώνες. Αυτή είναι το ιστορικό δράμα, το οποίο εξελίσσεται μπροστά στα μάτια μας. Και όμως πολλοί είναι εκείνοι, οι οποίοι προτιμούν να εθελοτυφλούν μπροστά στην τραγωδία αυτή, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των πολιτικών παραγόντων.

Δ. Κισελγιόφ: Για να ρίξουμε μια ματιά πιο προσεχτικά στην Ευρώπη. Εκεί ως ακίνητα πουλάνε τα μοναστήρια, οι Ναοί εξαγοράζονται πρώτα για να στεγάσουν τα κέντρα μετανάστευσης και εν συνεχεία να τους γεμίσουν με εκπροσώπους του Ισλάμ. Είμαστε εκ των πραγμάτων μάρτυρες πολιτιστικής αλλοίωσης των τεράστιων εδαφών υπό την ονομασία της «Ευρώπης», ενός τεράστιου κόσμου, τον οποίο δημιούργησε ο χριστιανισμός. Θα το αποκαλούσα προδοσία της δικής τους ιστορίας από τους Ευρωπαίους ενώ από την πλευρά των εκπροσώπων του Ισλάμ την επιβαλλόμενη πολιτιστική επίθεση.

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Δυστηχώς αυτή η προδοσία άρχισε εντός του Δυτικού χριστιανισμού με τη Μεταρρύθμιση και συνεχίζεται έως σήμερα. Βεβαίως δεν σχεδιάσθηκε η Μεταρρύθμιση ως προδοσία, αλλά αντίθετα, ως καθαρισμός.

Δ. Κισελγιόφ: Ως εκσυγχρονισμός.

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Όχι, αντίθετα, ως επαναφορά στις ρίζες. Άλλο είναι ότι κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας ο Προτεσταντισμός απώλεσε κάποια θεμελιώδη στοιχεία της Εκκλησίας και του εκκλησιαστικού βίου. Ο αρχικός ενθουσιασμός της Μεταρρύθμισης ήταν ακριβώς η επιθυμία να φέρουν την μεσαιωνική Εκκλησία κοντά στο πρωταρχικό αποστολικό ιδεώδες. Ενώ εκείνο το οποίο γίνεται σήμερα είναι η φιλελευθερωποίηση των προτεσταντικών κοινοτήτων, διά της οποίας εξαλείφονται τα πλέον βασικά στοιχεία, πράγμα το οποίο τις παρομοιάζει σχεδόν με τον εκκοσμικευμένο κόσμο. Τώρα υπάρχουν προτεσταντικές κοινότητες όπου στεφανώνονται οι γάμοι *ομοφυλόφιλων*, όπου οι εν ενεργεία ομοφυλόφιλοι αναδεικνύονται Επίσκοποι. Που είναι τώρα αυτή η ηθική γραμμή την οποία χάραξε ο Χριστός και οι απόστολοί; Έχει σχεδόν λησμονηθεί. Εκείνο, το οποίο έπρεπε να είναι άλας της γης, έπαυσε να είναι αυτό. Αυτός ο χριστιανισμός χάνει την εσωτερική του δύναμη, παύει να είναι ελκυστικός και αυτός είναι ο λόγος διατί οι Ναοί μένουν άδαιοι.

Δ. Κισελγιόφ: Προ ολίγων ετών στην Ισλανδία άρχισαν ένα καθολικό έργο. Στα βουνά της Ισλανδίας έσκαψαν βαθιές γαλαρίες, όπου διατηρείται το κατάλληλο μικροκλίμα για τη συντήρηση των σπόρων. Εδώ μεταφέρονται οι σπόροι από όλο τον κόσμο για να δημιουργήσουν ένα είδους παγκόσμιας τράπεζας ώστε σε περίπτωση του ατομικού πολέμου ή μιας άλλης καταστροφής να διατηρήσουν τη ζωή στον πλανήτη και έτσι να την αναπαράγουν. Δε Σας φαίνεται ότι εν προκειμένω η Ρωσική Ορθοδοξία θα μπορούσε να είναι αυτός ο ζωοποιός σπόρος για ολόκληρο το χριστιανισμό, ώστε να αναπαράγει την ισχύ αυτού του πνευματικού και ηθικού κινήματος στον κόσμο; Είναι σε εξέλιξη αυτή η διαδικασία;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Η δύναμη της Ορθοδοξίας είναι στη διατήρηση, σε αντίθεση με το πνεύμα των καιρών και της μόδας, της αρχικής διδασκαλίας του Χριστού από την Ορθόδοξη Εκκλησία, εκείνης δηλαδή της αποστολικής διδασκαλίας, η οποία ετέθη ως βάση της υπάρξεως της Εκκλησίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία κράτησε εκείνο το «άλας», το οποίο της βοήθησε να επιζήσει σε πλέον δύσκολες συνθήκες. Θυμάστε το Χριστό να λέγει ότι εάν δέ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; (Πρβλ. Ματθ. 5. 13). Είμαι βαθιά πεπεισμένος ότι το άλας στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν έχει σαπίσει, παρά τα ελαττώματα των ορισμένων κληρικών, παρά τις αμαρτίες και αδυναμίες των λαϊκών, οι οποίοι συγκροτούν το σώμα της Εκκλησίας, η Εκκλησία διατηρεί την αγιότητά της ως θεανθρώπινος οργανισμός. Η Εκκλησία, σύμφωνα με τον Όσιο Εφραίμ το Σύρο, δεν είναι ακόμα η κοινωνία των αγίων, αλλά η κοινωνία όσων μετανοούν.

Δ. Κισελγιόφ: Θα ήθελα να επανέλθουμε στο θέμα που αρχίσαμε να συζητάμε. Κατά τη γνώμη Σας ο Ορθόδοξος χριστιανισμός, ο Ρωμαιοκαθολικισμός και ο Προτεσταντισμός συμπληρώνουν και ενισχύουν ο ένας τον άλλο στο χριστιανικό κόσμο γενικά, ή μήπως όλο και περισσότερα απομακρύνονται ο ένας από τον άλλο, δίδοντας στον κόσμο ένα καθόλου χριστιανικό παράδειγμα;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Φρονώ ότι παρά τις διαφορές κατά τη διάρκεια της ιστορίας, οι οποίες έχουν κυρίως θεολογικό χαρακτήρα, ωστόσο ο Ορθόδοξος χριστιανισμός και ο Ρωμαιοκαθολικισμός έχουν πολλά κοινά σημεία και ειδικότερα είναι η κοινή προσέγγιση των βασικών κοινωνικών και ηθικών προβλημάτων. Υπό αυτή την έννοια είμαστε σύμμαχοι. Είναι εφικτή η κοινή αναζήτηση των απαντήσεων σε προκλήσεις, οι οποίες απειλούν την ίδια την ύπαρξη του χριστιανισμού. Το αποκαλώ «στρατηγική συμμαχία» μεταξύ των Ορθοδόξων και των Ρωμαιοκαθολικών, δηλαδή μια αντίληψη ότι εάν υπάρχουν κίνδυνοι είναι κοινοί, εάν υπάρχουν προκλήσεις είναι επίσης κοινοί. Δεν είμαστε μια Εκκλησία και οι διαφωνίες που υφίστανται δεν φεύγουν πουθενά και συζητούνται στα πλαίσια των θεολογικών επιτροπών που υπάρχουν, αλλά μπορούμε ωστόσο να ενεργούμε ως σύμμαχοι και όχι ως ανταγωνιστές. Γι' αυτό μιλάμε ότι πρέπει να αποκλεισθεί ο προσηλυτισμός μεταξύ των Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών.

Δυστυχώς αυτή η ένωση με πολλές προτεσταντικές κοινότητες γίνεται όλο και περισσότερα ανέφικτη. Μιλώ πρωτίστως για τις προτεσταντικές κοινότητες της Δύσεως και του Βορρά, διότι στην Πατρίδα μας οι προτεστάντες ακόμα κρατούν τις παραδοσιακές πεποιθήσεις στο θέμα ηθικής, κάτι το οποίο δεν ισχύει για πολλές Ευρωπαϊκές, Σκανδιναβικές και Αμερικανικές προτεσταντικές κοινότητες.

Δ. Κισελγιόφ: Ας επανέλθουμε στο χώρο της Ρωσίας. Είναι η γνώμη μου ότι για να επιτελεί επιτυχώς η Εκκλησία την αποστολή της και να είναι ένας έγκυρος θεσμός πρέπει να υπάρχει κάποια «κριτική μάζα». Υπάρχει αυτή η «μάζα», εάν σύμφωνα με τις πολύ χοντρές εκτιμήσεις μόνο ένας στους δέκα κατοίκους της Ρωσίας είναι άνθρωπος της Εκκλησίας;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Πρώτα απ' όλα θέλω να τονίσω ότι αυτή η στατιστική είναι πολύ συμβατική. Ποιος μπορεί να χαρακτηριστεί ως άνθρωπος της Εκκλησίας; Εκείνος ο οποίος εκκλησιάζεται κάθε Κυριακή, κάθε μήνα ή μήπως όσοι εκκλησιάζονται μερικές φορές το χρόνο; Οι

στατιστικές δείχνουν ότι οι άνθρωποι, που εκκλησιάζονται μερικές φορές το χρόνο είναι πολύ περισσότεροι από τους 10%, ανέρχονται τουλάχιστον σε 50%, και αυτό δεν είναι λίγο. Μάλιστα άλλο είναι ο εκκλησιασμός, άλλο η μετοχή στα μυστήρια, και άλλο είναι ο χριστιανικός βίος. Πιστεύω ότι καμία στατιστική δε μπορεί να συμφιλιώσει αυτά τα κριτήρια. Είναι οφθαλμοφανές ότι σήμερα η Ορθόδοξη Εκκλησία διαδραματίζει ένα τεράστιο ρόλο στη ζωή των ανθρώπων. Θυμάστε στην τηλεόραση τα ρεπορτάζ για τη μεταφορά της Τιμίας Ζώνης στη Ρωσία; Κανείς δεν ασχολήθηκε επίτηδες με καμία διαφήμιση, καμία ειδική προβολή, απλά οι άνθρωποι έμαθαν για το ιερό κειμήλιο, σχημάτισαν ουρές και σε πολύ σύντομο διάστημα εκατομμύρια άνθρωποι προσκύνησαν αυτό το κειμήλιο. Τι μας λένε όλα αυτά; Υπάρχει πολύ ζήτηση για τη θρησκεία, οι άνθρωποι έχουν ανάγκη από την Εκκλησία και καμία επίθεση, καμία επιθετική ενέργεια και πληροφοριακή εκστρατεία δεν είναι σε θέση να κλονίσουν την αγάπη του λαού προς αυτή. Οι άνθρωποι ωστόσο έρχονται στην Εκκλησία, τους προσελκύει. Αυτός είναι ο ηθικός και κοινωνικός ρόλος, ο οποίος είναι αδύνατο να αφαιρεθεί ποτέ από την Εκκλησία.

Δ. Κισελγιόφ: Ναι διαδραματίζει αυτό το ρόλο. Πολύ πρόσφατα την παραμονή της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας δημοσιεύθηκαν συγκλονιστικά αποτελέσματα μιας δημοσκοπήσεως: 78% Ρώσοι κρίνουν σωστή την εκλογή του Πατριάρχου Κυρίλλου στον Πατριαρχικό Θρόνο. Κανείς πολιτικός στη Ρωσία δεν μπορεί να καυχάται για αυτό το ποσοστό των 78%.

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Και πόσες επιθέσεις δέχθηκε κάποτε ο Μητροπολίτης Κύριλλος προτού εκλεγεί στον Πατριαρχικό θρόνο; Και πόσες επιθέσεις δέχθηκε αργότερα ως Πατριάρχης; Και όμως ο κόσμος έχει διαίσθηση η οποία του λέγει που είναι η αλήθεια και πού είναι το ψέμμα, που μπορεί να είναι η εποικοδομητική κριτική η οποία είναι πάντα οφέλιμη και μας λείπει, και που πρόκειται για σκέτες επιθέσεις και την επιθετικότητα. Ο Πατριάρχης δεν κρύβεται πίσω από παχείς τοίχους. Τον βλέπουν οι άνθρωποι στην οθόνη της τηλεοράσεως και ζωντανά και αισθάνονται την ειλικρίνειά του, την αφοσίωσή του στην Εκκλησία. Καμία επίθεση δεν είναι σε θέση να κλονίσει αυτή την εσωτερική αίσθηση. Φρονώ ότι αυτό είναι το μυστικό αυτής της υψηλής κατατάξεως. Η κατάταξη του Πατριάρχου είναι και κατάταξη της Εκκλησίας. Οι άνθρωποι βλέπουν αυτόν ως άνθρωπο, ο οποίος εκπροσωπεί την Εκκλησία.

Δ. Κισελγιόφ: Πράγματι αυτό το ποσοστό το ανακοίνωσε το Πανρωσικό Κέντρο Έρευνας Κοινής Γνώμης τον τρέχοντα χειμώνα μετά από μερικές εκστρατείες: άσχημοι χοροί, κάθε είδους παραπληροφορήσεις όλα αυτά έφυγαν. Είναι λίγοι που τα θυμούνται ακόμα. Αυτό το ποσοστό αποδεικνύει την υποστήριξη και την εμπιστοσύνη και αποτελεί βέβαια την καλύτερη απάντηση σε όσα έγιναν. Τι μέσα διαθέτει η Εκκλησία για να ενισχύσει την επιρροή της στη Ρωσία;

Μητροπολίτης Ιλαρίων: Πιστεύω, ότι το μοναδικό μέσο που διαθέτουμε είναι ο ίδιος ο Χριστός, η αφοσίωσή μας στο Χριστό και το έργο Του. Εάν συνειδητοποιούμε ότι επιτελούμε την αποστολή των αποστόλων, εάν προσπαθούμε να έχουμε το Ευαγγέλιο γνώμονα όλης της ζωής μας, εάν δεν κατεβάζουμε το υψηλό ηθικό επίπεδο, τότε η Εκκλησία πάντα θα απολαμβάνει υψηλό κύρος και θα επηρεάζει πολύ την κοινωνία και τους επιμέρους ανθρώπους. Δε βλέπω κανένα άλλο μυστικό. Οι ιεραποστολικές στρατηγικές μπορεί να διαφέρουν. Τα μέσα που χρησιμοποιούμε μπορεί να διαφέρουν. Είναι καλό ότι σήμερα τα ΜΜΕ αφήνουν περιθώριο για την μαρτυρία της Εκκλησίας. Αλλά κανένο μέσο δε μπορεί να αντικαταστήσει το κυριώτερο, δηλαδή εκείνη την εσωτερική φλόγα, διά της οποίας οι μάρτυρες άντεχαν τα βασανιστήρια και τις ταλαιπωρίες, διά της οποίας οι απόστολοι μιλούσαν και διά της οποίας ενδυναμωνόταν η Εκκλησία για να κομίζει επί αιώνες τη μαρτυρία της στους ανθρώπους. Θα συνεχίσει να το κάνει αυτό έως της συντελείας του αιώνος.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/53016/>